

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана Боберського**

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ

з навчальної дисципліни

**«Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності
серцево-судинної та дихальної систем»**

Рівень вищої освіти «бакалавр»

Спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

©канд. наук з фіз. виховання та спорту,
доцент Івасик Н.О.

1. Фізична терапія осіб з КРЗ у базі доказової медицини
2. Застосування ФТ при КРЗ у базі української фахової інформації та інформації, поданої кирилицею.
3. Пульмонологічна (легенева) реабілітація: мета, завдання, проти покази.
4. Кардіореабілітація, переваги застосування фізичних вправ (фізіологічні, психологічні), фізичного навантаження.
5. Застосування фізичної терапії відповідно до фази серцевої реабілітації (характеристика та зміст фаз КР).
6. Основні синдроми при бронхолегеневих захворюваннях, як фактор впливу/корекції під час добору засобів фізичної реабілітації.
7. Кашель, причини виникнення, його характеристика та лімітувальний фактор під час добору засобів фізичної реабілітації в осіб з бронхолегеневими захворюваннями. Особливості вибору засобів фізичної терапії та методики їх виконання у комплексі протикашльової терапії.
8. Задишка, механізм виникнення, характер, основні причинами пульмонологічної задишки. Фактори, які поза патологією захворювання посилюють сприйняття задишки, збільшують тяжкість симптомів та знижують якість життя. Як задишка впливає на підбір засобів фізичної терапії та методики їх застосування в осіб з бронхолегеневими захворюваннями.
9. Процес стратифікації ризику при ССЗ, її мета в менеджменті ССЗ в контексті КР.
10. Основні компоненти стратифікації ризику при ССЗ, їх складові, характеристика, фізіологічні механізми та важливість розуміння для фізичного терапевта.
11. Основні показниками оцінки фізичного навантаження, шкала рейтингу сприйняття навантаження. Додаткові фактори, які можуть суттєво вплинути на перебіг КР особи з ССЗ?

12. Складова клінічної діяльності фізичного терапевта та їх коротка характеристика.
13. SMART формат у фізичній терапії, характеристика його понять та постановка цілей ФТ у даному форматі на прикладі осіб з КРЗ.
14. МКФ та її складова частина (компоненти).
15. Складова обстеження при фізичній терапії осіб з КРЗ. «Шкала SCORE». Особливість застосування тесту 6-ти хвилинної ходьби при ПР та КР.
16. Засоби ФТ, які можна застосовувати у осіб з респіраторними захворюваннями. Мета, протипокази, застереження при виконанні різних засобів ФТ. Характеристика їх виконання.
17. Методики дихальної гімнастики (без апаратні, апаратні), їх класифікації. Мета, протипокази, застереження при застосуванні різних методик дихальної гімнастики. Особливості їх виконання.
18. Дихальні вправи. Цілі, особливості підбору. Підібрати дихальну вправу за вказаною ураженою ділянкою та ціллю.
19. Лікування положенням. Мета, проти покази, застереження, негативні впливи, особливості підбору, тривалість перебування пацієнта у певній позі.
20. Вплив загальної фізичної культури на стан серцево-судинної системи. Механізм впливу фізичних вправ при КР. Параметри, які визначають зміст виконаної роботи на заняття кінезіотерапією у осіб з ССЗ.
21. Переваги силового тренування для пацієнтів з КРЗ, покази, протипокази, додаткові запобіжні заходи, особливості проведення.
22. Застосування методик тренування відповідно до характеру структури виконання завдання при КРЗ. Їх характеристики, передумови та особливості застосування. Відмінність у відповіді на ЧСС для пацієнтів, які використовують інтервальний метод тренування в порівнянні з безперервною діяльністю.
23. Особливості ФТ на різних етапах реабілітації при ССЗ (гіпер- та гіпотонічній х-бі, СН, ІХС, ІМ).
24. Програма ФТ, критерії складання, оцінка ефективності реабілітаційного процесу.
25. Покази та протипокази до занять з ФТ в осіб з КРЗ.
26. Підбір засобів ФТ та методики їх застосування відповідно функціональних порушень пацієнта з КРЗ, визначення інтенсивності та дозування, визначення допустимого (тренувального) ЧСС.
27. Підбір дозування відповідно до етапу та функціонального стану пацієнта з КРЗ.
28. Визначення проблем, як причини зміни альвеолярної вентиляції у пацієнта з:
 - бронхітом (різні форми);
 - туберкульозом легень;
 - бронхоектатичною хворобою;
 - емфіземою легень;
 - муковісцидозом (бронхо-легенева форма);

- ХОЗЛ;
- абсцесом легень;
- пневмотораксом;
- плевритом;
- ателектазом;
- бронхіальною астмою.

29. Ситуаційні задачі.

Приклад. Хворий Н. 8 років. Полісегментарна лівобічна пневмонія, важкий перебіг, ДН-II ст. Поступив у стаціонар 5 днів тому з $t = 38,9^{\circ} \text{C}$. Скарги на кашель, головну біль, загальну слабкість, задишку, нудоту.

На даний момент – $t = 37,8^{\circ} \text{C}$, скарги на вологий непродуктивний кашель, сильне потовиділення, ЧД – 28, ЧСС – 100, аускультативно – зліва на фоні ослабленого дихання кріпуючі хрипи більш на передній поверхні. При перкусії зліва притуплений звук.

Захворів 8 днів тому, коли піднялася температура до $38,5^{\circ} \text{C}$ та появився сухий кашель, загальна слабкість. Після 3 днів лікування вдома був госпіталізований. На ГРВІ хворіє 3-4 рази на рік. Шкірні покриви блідо-рожеві. Носове дихання вільне. Впродовж дня кашляє часто, але відкашлює рідко і мало. В роботу включені допоміжні дихальні м'язи, сильне потовиділення, постава асиметрична, кругло-ввігнута спина, больові м'язові ущільнення в комірцевій зоні більш виражені справа. Під час сну від кашлю не прокидається, стверджує, що висипається. Екскурсія грудної клітки (ЕГК) – 3см, грудна клітка еластична, життєва ємність легень (ЖЄЛ) становить 64% від належної величини, частота дихання (ЧД) – 28 цикл/хв, частота серцевих скорочень (ЧСС) – 100 уд/хв, Проба Штанге – 9 с, проба Генчі – 3 с.

В школі дитина відвідує уроки фізичної культури в основній групі, фізичне навантаження переносить добре. Про методики фізичної реабілітації при захворюваннях дихальної системи батьки нічого не знають. Про вплив вправ на стан дихальної системи при бронхо-легеневих захворюваннях знають лише, що дуже корисно робити дихальні вправи

Визначити проблеми, поставити цілі, підібрати засоби та вказати, якими будуть методичні особливості заняття

Рекомендована література

Основна:

1. Заболевания сердца и реабилитация / под ред. М. Л. Поллока, Д.Х. Шмидта. – Киев : Олимп. л-ра, 2000. – 408 с.
2. Івасик Н. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/терапії дітей шкільного віку з бронхолегеневими патологіями : монографія / Наталія Івасик. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 393 с.
3. Івасик Н. Фізична реабілітація при порушенні діяльності органів дихання : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фізкультурного профілю / Наталія Івасик. – 2-ге вид. Львів :Український бестселер, 2009. – 192 с.

4. Медико-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії ("Нормальна анатомія " та "Нормальна фізіологія") : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Кущериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 146 с.
5. Мухін В.М. Фізична реабілітація : підручник / В. М. Мухін. – Київ : Олімпійська література, 2010. – 488 с.
6. Hertsyk A. Smart Goal Setting in Physical Therapy. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2016; 2(34):57-63.
7. Frownseiler DL, Dean E. Cardiovascular and Pulmonary Physical Therapy: Evidence to Practice. 5th ed. Elsevier Mosby, 2013. 832p.
8. Massimo F. Piepoli, Arno W. Hoes, Stefan Agewall, Christian Albus, Carlos Brotons, Alberico L. Catapano. [2016 European Guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice](#). Reference 2016 EHJ doi/10.1093/eurheartj/ehw106
9. Morag K, Exercise Leadership in Cardiac Rehabilitation. John Wiley & Sons Ltd, 2006.

Допоміжна:

10. Бас О. Реабілітаційне обстеження жінок після мастектомії / Ольга Бас // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. - Львів, 2008. - Вип. 12, т. 3. - С. 22–25.
11. Бас О. Фізична реабілітація учнів молодших класів при сколіозі / О.Бас, С. Боднарчук // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2014. – Вип. 17. – С. 630 – 635.
12. Герцик А. М. Обстеження як функціональна підсистема фізичної реабілітації / терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату / А. М. Герцик, О. І. Тиравська // Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт. 2016. – Вип. 22.
13. Герцик А. М. Пацієнт як підсистема фізичної реабілітації при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату [Електронний ресурс] / Андрій Герцик, Оксана Тиравська // Спортивна наука України. – 2016. – № 3(73). – Режим доступу: <http://sports-science.ldufk.edu.ua/index.php/snu/issue/archive>
14. Івасик Н. Алгоритм реабілітаційного обстеження дітей з бронхо-легеневими захворюваннями / Івасик Н. // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2016. – № 4(54). – С. 42–46.
15. Івасик Н. О. Індивідуальний підхід до фізичної реабілітації дітей, хворих на бронхіальну астму / Івасик Н. О., Івасик О. О. // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту : зб. наук. пр./ за ред. С. С. Єрмакова. – Харків, 2003. – № 6. – С. 17–26.
16. Івасик Н. О. Засоби фізичної реабілітації в екстреній допомозі при порушенні ритму та провідності серця / Івасик Н. О., Очеретна О. М., Чеховська М. Я. // Науковий часопис [Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова]. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури

- (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. - Київ, 2013. - Вип. 7(33), т. 2 (Н-Я). - С. 530-535.
17. Івасик Н. Модель планування індивідуальної програми фізичної реабілітації/терапії дитини з бронхо-легеневим захворюванням / Івасик Наталія // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2017. – № 2(58). – С. 34-39.
 18. Івасик Н. О. Особливості дозування фізичного навантаження при фізичній реабілітації дітей з бронхо-легеневими захворюваннями / Івасик Н. О., Тиравська О. І. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. – Київ, 2016. – Вип. 11(81)16. – С. 49-53.
 19. Івасик Н. Підбір засобів фізичної реабілітації для дітей з порушенням ритму і провідності серця / Наталія Івасик, Оксана Очеретна, Мар'яна Чеховська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Є. Приступи. – Л., 2014. – Вип. 18, т. 3. – С. 86 – 94.
 20. Івасик Н. Порівняльна характеристика показів до застосування Фізичної Реабілітації, як складової пульмонологічної реабілітації при бронхолегеневих захворюваннях Лікарська справа, 2017. - № 5-6. – С. 25-31.
 21. Івасик Н. Складання індивідуальної програми з фізичної реабілітації для дітей з бронхо-легеневими захворюваннями / Івасик Н. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. – Київ, 2016. – Вип. 9(79)16. – С. 47–51.
 22. Івасик Н. Технологія фізичної реабілітації дітей з бронхо-легеневими захворюваннями в умовах стаціонарного лікування / Наталія Івасик // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2016. – № 5(55). – С. 34–40.
 23. Івасик Н. Фізична реабілітація осіб з бронхо-легеневими захворюваннями у базі доказової медицини / Наталія Івасик // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. – 2017. – Вип. 25/26. – С. 142–148.
 24. Івасик Н. Фізична реабілітація дітей, хворих на бронхіальну астму : метод. рек. для фахівців з фізичної реабілітації / Наталія Івасик. - Львів, 2003. - 64 с.
 25. Мошков В.И. Об умеренности физических нагрузок в лечебной физкультуре. Лекция. Вопросы курортологии, физиотерапии и лечебной физкультуры.-1991-№5-с.62-64.
 26. Тиравська О. І. Реабілітаційне обстеження осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / О. І. Тиравська // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фізичної культури та спорту. – Львів : Українські технології, 2009. – Вип. 13, т. 3. – С. 171-175.
 27. Тиравська О.І. Вихідні показники функціонального стану опорно-рухового апарату осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фізичної культури та спорту. – Львів : Українські технології, 2012. – Вип. 16, т. 3. – С. 236 - 241.

28. Уилмор Дж.Х., Костил Д.Л. Физиология спорта и двигательной активности. – Киев : Олимпийская литература, 1997. – 503 с.
29. Фізична реабілітація : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами / уклад. Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 1162 с.
30. Хрущев С.В., Симонова О.И. Физическая культура детей с заболеваниями органов дыхания. – Москва, 2006.
31. Carson K.V. Physical training for asthma / Carson K.V., Chandratilleke M.G., Picot J., Brinn M.P., Esterman A.J., Smith B.J. Cochrane Database of Systematic Reviews, 2013, Issue 9. [DOI: 10.1002/14651858.CD001116.pub4.]
32. Chatian M, Tarchalski JL, Lisowski J, Poziomska-Piatkowska E [The influence of the outpatient cardiologic rehabilitation on the physical fitness at patients after a STEMI](#) Polski merkuriusz lekarski, 2014, 36(212), 88-91
33. Chaves G.S.S. [Chest physiotherapy for pneumonia in children](#). / Chaves G.S.S., Fregonezi G.A.F., Dias F.A.L., Ribeiro C.T.D., Guerra R.O., Freitas D.A., Parreira V.F., Mendonca K.M.P.P. // Cochrane Database of Systematic Reviews, 2013, Issue 9. [DOI: 10.1002/14651858.CD010277.pub2.]
34. Craig A. Williams. Exercise Training in Children and Adolescents with Cystic Fibrosis: Theory into Practice / Craig A. Williams, Christian Benden, Daniel Stevens, Thomas Radtke // International Journal of Pediatrics Volume 2010 (2010), Article ID 670640.
35. Droszcz W. Astwa. Zarys patofizjologii, zasady diagnostyki i lecznictwa Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2002. – 316 s.
36. Freitas D.A. [Breathing exercises for adults with asthma](#) / Freitas D.A., Holloway E.A., Bruno S.S., Chaves G.S.S., Fregonezi G.A.F., Mendonça K.M.P.P. // Cochrane Database of Systematic Reviews, 2013, Issue 10. [DOI: 10.1002/14651858.CD001277.pub3.]
37. Freitas D.A. Standard (head-down tilt) versus modified (without head-down tilt) postural drainage in infants and young children with cystic fibrosis / Freitas D.A., Dias F.A.L., Chaves G.S.S., Ferreira G.M.H., Ribeiro C.T.D., Guerra R.O., Mendonça K.M.P.P. // Cochrane Database of Systematic Reviews, 2015, Issue 3. [DOI: 10.1002/14651858.CD010297.pub2.]
38. Gaffin JM, Shotola NL, Martin TR, Phipatanakul W. Clinically useful spirometry in preschool-aged children: evaluation of the 2007 American Thoracic Society Guidelines. [Journal of Asthma](#). 2010;47:762–767.
39. Garrod R., Lasserson T. Role of physiotherapy in the management of chronic lung diseases: An overview of systematic reviews // Respir. Med. — 2007. — V. 101, № 12. — P. 2429–2436.
40. Grande A.J. [Water-based exercise for adults with asthma](#). / Grande A.J., Silva V., Andriolo B.N.G., Riera R., Parra S.A., Peccin M.S. // Cochrane Database of Systematic Reviews, 2014, Issue 7. [DOI: 10.1002/14651858.CD010456.pub2].
41. Hartley L, Lee MS, Kwong JSW, Flowers N, Todkill D, Ernst E, Rees K. Qigong for the primary prevention of cardiovascular disease. Cochrane Database of Systematic Reviews 2015, Issue 6. Art. №: CD010390
42. Key Concepts and Advances in Pulmonary Rehabilitation / Martijn A. Spruit, Sally J. Singh, Chris Garvey, Richard ZuWallack et al. and on behalf of the

- ATS/ERS Pulmonary Rehabilitation / Am J Respir Crit Care Med, 2013/ -Vol. 188 (8). – P. e13–e64.
43. Lee A.L. Airway clearance techniques for bronchiectasis / Lee A.L., Burge A.T., Holland A.E. // Cochrane Database of Systematic Reviews, 2015, Issue 11. [DOI: 10.1002/14651858.CD008351.pub3].
44. Macêdo T.M.F. [Breathing exercises for children with asthma](#). / Macêdo T.M.F., Freitas D.A., Chaves G.S.S., Holloway E.A., Mendonça K.M.P.P. // Cochrane Database of Systematic Reviews, 2016, Issue 4. [DOI: 10.1002/14651858.CD011017.pub2].
45. McIlwaine M. Positive expiratory pressure physiotherapy for airway clearance in people with cystic fibrosis. / McIlwaine M., Button B., Dwan K // Cochrane Database of Systematic Reviews 2015, Issue 6. [DOI: [10.1002/14651858.CD003147.pub4](#)].
46. Mckoy, N.A. Active cycle of breathing technique for cystic fibrosis / Mckoy, N.A., Wilson, L.M., Saldanha, I.J., Odelola, O.A., Robinson, K.A. // Cochrane Database of Systematic Reviews, 2016, Issue 7. [DOI: 10.1002/14651858.CD007862.pub4.]
47. Morag K, Exercise Leadership in Cardiac Rehabilitation. John Wiley & Sons Ltd, 2006.
48. Morrison L. Oscillating devices for airway clearance in people with cystic fibrosis. / Morrison L., Agnew J. // Cochrane Database of Systematic Reviews 2014, Issue 7. [DOI: [10.1002/14651858.CD006842.pub3](#)].
49. Oberwaldner B. Physiotherapy for airway clearance in paediatrics. / Oberwaldner B. // European Respiratory Journal, 2000. - № 15. – P.196-204.
50. Osadnik C.R. [Airway clearance techniques for chronic obstructive pulmonary disease](#) / Osadnik C.R., McDonald C.F., Jones A.P., Holland A.E. // Cochrane Database of Systematic Reviews, 2012, Issue 3. [DOI: 10.1002/14651858.CD008328.pub2.]
51. Roqué i Figuls M. Chest physiotherapy for acute bronchiolitis in paediatric patients between 0 and 24 months old. / Roqué i Figuls M, Giné-Garriga M, Granados Rugeles C, Perrotta C. // Cochrane Database of Systematic Reviews 2012, Issue 2. [DOI: [10.1002/14651858.CD004873.pub4](#)]
52. Warburton C.J. [Surgery versus non-surgical treatment for bronchiectasis](#) / Warburton C.J., Corless J.A. // Cochrane Database of Systematic Reviews, 2000, Issue 4. [DOI: 10.1002/14651858.CD002180]
53. Warnock L. Chest physiotherapy compared to no chest physiotherapy for cystic fibrosis. / Warnock L., Gates A. // Cochrane Database of Systematic Reviews 2015, Issue 12. [DOI: [10.1002/14651858.CD001401.pub3](#)]
54. Yang M. Chest physiotherapy for pneumonia in adults. / Yang M., Yan Y., Yin X., Wang B.Y., Wu T., Liu G.J., Dong B.R. // Cochrane Database Syst Rev. 2013, Issue 2 [DOI: 10.1002/14651858.CD006338.pub3.].

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Івасик Н. Застосування тренажерів у дихальній гімнастиці пацієнтів з бронхолегеневими захворюваннями [Електронний ресурс] / Наталія Івасик //

- Спортивна наука України. – № 2(72). – С. 42–50. – Режим доступу: <http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/415/399>
2. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>
 3. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
 4. Лікувальна фізична культура при захворюваннях органів дихання : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 27 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/239>
 5. Лікувальна фізична культура при захворюваннях серцево-судинної системи : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 27 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/294>
 6. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 111 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/826>